

Dragi moji »vajenci« za najboljše govornike, prihajamo do konca letošnje snovi, kajti

POMNJENJE/MEMORIA

je zadnji del priprave govornega nastopa.

Kako si zapomniti besedilo, je seveda stvar posameznika; nekaj možnosti ponujajo naslednje teorije.

Tehnika vizualizacije

Nekdo vam prebere 10–15 besed, ki so lahko popolnoma različne ali iz istega področja (npr. *soba, miza, korak, avto, klavir, stroj, bolezen, minuta, pisalo, žoga ALI žoga, koš, igralec, trener, piščalka, igrišče, gledalci, trojka, dvokorak, napaka*). Vi poslušate, štejete od 550 do 510 nazaj, sode številke. Šele nato na papir zapišete besede, ki se jih še spomnite.

Na ta način lahko vadite ključne besede svojega govora.

Niz podob

ustvarimo si slike – npr. besede, povedi

radio, zajec, sulica, škrlaten, Ljubljana Iz besed tvorite sicer nesmiselno besedilo, a tako si jih lažje zapomnite.

Npr. Pred radiom skače zajček, ob njem leži sulica, ki je škrlatne barve. Porine jo v Ljubljano.

Metoda Loci

mnemotehnika, ki so jo uporabljali že stari Grki

Vsebine, ki si jih želite zapomniti, povežite z določenimi prostori ali kraji, ki jih dobro poznate – lahko v hiši, v sobi, na ulici ... Oporišča za spomin so lahko tudi:

lasje možgani oči nos usta vrat prsi popek ...

Zopet vam nekdo prebere 10–15 besed na enak način kot pri tehniki vizualizacije.

Štejete nazaj od 385 do 358 vsako tretje število. Potem zapišete besede, ki so ostale v vašem spominu.

Povežemo npr.

<i>list</i>	<i>lasje</i>
<i>tiskalnik</i>	<i>možgani</i>
<i>belouška</i>	<i>oči</i>
<i>zamašek</i>	<i>nos</i>
<i>vrtnica</i>	<i>usta</i>
<i>rokavica</i>	<i>prsti</i>
<i>tehnica</i>	<i>popek</i>
<i>predpražnik</i>	<i>koleno</i>
<i>zabojnik</i>	<i>gleženj</i>
<i>hobotnica</i>	<i>prsti na nogi</i>

Metoda Čunking

povezava z nenavadnimi slikami, ki si jih tvorite v glavi.

Npr.: prva slika: vino, računalnik, drevo, poteza














druga slika: dieta, močerad, klavir, popotnik

tretja slika: vilice, lepilo, oliva, svinčnik

četrt slika: postelja, slovar, čebula, miška

Metoda Peg

slikovne asociacije, zlasti v zvezi s števili:

0 je  podobna žogi; 1 je  svinčnik/barvica; 2 je  kot labod; 3 je  triperesna deteljica; 4 je  stol, 5 je  roka, 6 je  slonov rilec, 7 je  zastava, 8 je  peščena ura, 9 je  piščalka, 10 je  biljardna palica z žogico, 11 so  smuči, 12  je znak na uri ...

Dodatne vaje za možgansko vadbo:

1. V dveh minutah napiši čim več besed na ko/ki/sa/si ...
Prvih deset uporabi v zanimivi in logični zgodbici. Vsako besedo uporabi v novi povedi.
2. V knjigi s prstom izberi deset naključnih besed. Uporabi jih v svoji zgodbici.
3. Spodnjim besedam zapiši sopomenke (lahko tudi več). Uporabi besede v svoji zgodbici.
lepota/pravičnost/blagor/radosten/uboštvo/svetloba/trma/veselje/trpek/odmev/šepet/p
reprost/nameren/trenuten/odkrit
4. Naslednjim besedam poišči čim več enoznačnic (homonimov) (+ zgodba).
kljun, noga, jezik, zagosti, odkriti, moleti, goba, vejica, krona, prst, oko
5. Dopolni v barvne primere (+ zgodba).
bel, črn, moder, rumen, zelen, rdeč (npr. bel kot kreda/sneg/stena)

Takole bi se igrali »v živo« pri retoriki; ker to ne gre, so te vaje možna igra za sprostitev ali večerno druženje tudi v družinskem krogu ali s prijatelji po spletu.

Ostaja mi le še dolg, da vam povem, kaj in kako je s

PRIPOMOČKI, ki so za dobro predstavitev/ za dober govor nujni.

PROSOJNICA/PREGLEDNICA/PLAKAT/DIAPOZITIVI ...

Veljata dve didaktični pravili:

6 X 6 – največ 6 alinej (vrstičnic) s po največ šestimi besedami ali 7 +/- vrstičnic z rahlimi odstopanji, bolje manj kot več. (Toliko naj bi bilo tudi prostora v kratkotrajnem spominu.)

Bolje je, da zapišete le ključne besede, ki naj bi si jih poslušalci zapomnili. Besedilo ni v celoti napisano, da ne berete. (In ne morejo brati poslušalci; če namreč berejo, vas poslušajo na poli in samo preverjajo, ali ste se kje zmotili.)

Potrebni so kratki, a udarni in sporočilni naslovi.

Vsaka prosojnica/preglednica/plakat ... naj bi bil(a) osredotočen(a) na eno temo.

Premisliti moramo, kaj bomo dali poslušalcem v roke (izroček).

Na prosojnice lahko med govorom še dopisujemo; podobno je z listi. Če so zapisane na roko (ampak čitljivo), dodajate svojo osebno noto.

Možna je tudi uporaba diapozitivov.

Pisava: bolj enostavno, bolje. Črke naj bodo temne, ozadje svetlejšje. Animacija – leteče črke, vrteči se napisi, morda še zvočni efekti naredijo večinoma več slabega kot dobrega; neumetnostno besedilo je kičasto okrašeno. Osnovno pravilo je enostavnost.

Še nekaj nasvetov za pisanje/pripravljanje in izvedbo govora

- pišite kratke povedi
- živost dosežete tudi z uporabo tvornika; glagoli sploh spodbujajo k dejavnosti

- predvidite prostor za premore
- razmislite o spremljajočih gestah (v besedilu si lahko označite posebna mesta)
- besedilo približajte govoru (ne omejujte se s strogimi slovničnimi pravili)
- ne nakopičite preveč informacij v eno poved, saj pri poslušanju informacije sprejemamo počasneje kot pri branju
- če se da, besedilo popestrite z zgodbami, primeri
- humor uporabljajte le, če se pri tem dobro počutite
- pri govoru ste lahko bolj sproščeni kot pri pisanju tudi pri knjižnem jeziku, pravilih; nič ni napačnega, če vnašamo elemente pogovornega jezika, tudi narečja
- najpomembnejši je očesni stik s poslušalci; odsotnost pogleda ni dobra
- ena tipkana stran pisave 12 (torej vaše natipkane priprave na govor) je približno za 7 min govora

Pomnite:

Winston Churchill je dejal: »Dober govor je sestavljen iz zanimivega začetka in učinkovitega zaključka; razmik med njima pa naj bo kolikor je mogoče kratek.«

Upam, da ste pri predmetu retorika zbrali toliko zapisov in znanja, da vam bo kaj od letos obravnavanega ostalo v spominu. Vedite, da se retorike učimo vse življenje.

Ocene vam bom zaključila čez dobrih 14 dni; toliko časa bom še počakala, da mi še kaj pošljete (opravljeno delo) ali pokažete urejen zvezek ...

Drugače pa vam želim vse dobro in vas lepo pozdravljam,

ga. Mojca